

Er is weinig bekend over eventuele trekverschijnselen bij libellen. Een waarneming op Walcheren suggereert het bestaan van dit verschijnsel. Maar zekerheid is er niet!

Weia Reinboud

Striotrek?

Half oktober, in een periode met heel mooi weer, zaten er vrij veel individuen van *Sympetrum striolatum* in/op de duinenrij aan de zuidwestkust van Walcheren. Normaal zit daar geen enkele libel. Ook zijn er bij mijn weten geen grote populaties van deze soort op Walcheren. Wel plant ze zich er voort (zelf zag ik een pas uitgeslopen vrouwtje op 11 juli 1985 in waterwingebied Oranjeson, noord-Walcheren). Ook heb ik eerder meege maakt, op 24 oktober 1985, dat ineens het fietspad

langs diezelfde zuidwestkust van Walcheren 'vol' zat met dieren van deze soort; op de uiterste westpunt van het eiland kwam er zelfs een tandem vanuit zee aanwaaien, leek het...

Er was meer aan de hand dan dat er ineens veel individuen van *S. striolatum* op een onverwachte plaats waren. Het viel op dat ze ófwel zaten te rusten ófwel allemaal dezelfde zuidoostelijke richting opvlogen en dat het bovendien vrijwel uitsluitend mannetjes betrof. Op 15 oktober ben ik systemati-

scher gaan kijken dan de dagen ervoor en wel op het punt dichtbij Vlissingen, waar het duin overgaat in een dijk. Resultaat: in een steekproef van een kwartier: 26 mannetjes plus één tandem, plus nog waarschijnlijk één vrouwtje. Aan de landzijde van het duin (een weg met fietspad) vloog er hoogst zelden ééntje en over het strand geeneen. Nee, ze volgden allemaal ongeveer de rug van het duin, van er vlak overheen tot een meter of vier hoog. Ze lieten zich niet met de wind meewaaien, want de windrichting stond haaks op hun vlieg-richting. Ze zochten niet duidelijk de luwe kant van het duin op en rustten niet veel. Ze pikten slechts af en toe een insectje uit de lucht en vlogen allemaal met een snelheid van pakweg tussen de 10 en 20 kilometer in het uur.

Dit ene kwartier waarnemen bevestigde mijn eerdere natte-vinger-schatting van zo'n 100 individuen per uur, en 20 maal zoveel mannetjes als vrouwtjes. Op 16 oktober ben ik gaan kijken van Vlissingen tot Westkapelle (spreek uit: kappele!) en kwam soms tot iets lagere en soms iets hogere aantallen in steekproefjes van 5 minuten. Alleen in de buurt van Westkapelle werden de aantallen lager en bij het dorp zelf vloog of zat er niets meer - anders dan in 1985 dus. Op 17 oktober was er

veel wind (voor de libellen uit de verkeerde hoek, pal oost) en was er bijna geen strio te bekennen, alleen een paar rustenden.

De prangende vragen zijn natuurlijk: waar komen ze vandaan, waar gaan ze heen, is de waargenomen doelbewustheid schijn of niet, vanwaar die ongelijke verdeling over de geslachten, vermijden ze echt de zee of is ook dat schijn? En ook: wie hebben dit soort zaken eveneens waargenomen? Mijn waarneming uit 1985 wijst op hetzelfde verschijnsel (vaag meen ik me te herinneren dat er toen stevige zuidenwind was, dus dan zaten ze wel degelijk aan de luwe zijde van de duinenrij), en ook vermeldt Robert ('Les Libellules (Odonates)', 1958) wel eens trekbewegingen dicht langs de grond te hebben waargenomen, maar dat is dan ook alles. In ieder geval acht ik het vooralsnog te weinig observaties om hypothesen rond dit verschijnsel te kunnen opperen.

Weia Reinboud
Simón Bolivarstraat 87
3573 ZK Utrecht
030-722650